

Leven met LQTS

Een kwestie van Hart en Hoofd

Landelijke LQTS-dag
Amsterdam UMC - locatie AMC
2 maart 2019

Alma Schiphorst
Psychosociaal medewerker Klinische Genetica

Vragen aan u

- Vindt u LQTS een ernstige of een milde aandoening?
- Denkt u daar hetzelfde over als uw partner, ouders, zussen broers, andere naasten?

Gebieden van zorg

- Zorg om familieleden, **kinderen**, kindervens
- Familieverhoudingen, rol binnen familie
- Reacties omgeving, partner
- Een weg vinden/ **beslissingen nemen** met leefregels; werk, sport enz

Beslissingen nemen

- DNA-onderzoek; timing ervan
- Behandelings- / screeningmogelijkheden
- Met wie bespreek ik eea over LQTS
- Hoe voeden we de kinderen op met LQTS in het gezin
- Hoe gaan we om met geadviseerde leefregels

Een weloverwogen beslissing

Waar doe je dat mee?

- Kennis (verzamelde informatie)
- Persoonlijkheid (wie ben ik? zelfkennis, zelfreflectie)
- Vaardigheden (waar ben je goed in?)

Wat speelt er nog meer?

- Hoe aanwezig, mild, ernstig of dichtbij is de aandoening
- Visie op leven, levensovertuiging
- Levenservaring, levensfase
- Sociale omstandigheden (familie, netwerk, werk, opleiding enz)

Een weloverwogen beslissing

Tips

- Voors- en tegens opschrijven (ieder) van verschillende opties →
Medisch, psychisch , sociaal
- Tijd nemen en pauzes inlassen om te laten bezinken
- Gebruik van intuïtie bij dilemma
- Verantwoording achteraf →
ik/we heb/hebben alles meegewogen wat voor mij/ons toen te overzien was

Kinderen

Ouders

- Kinderen hebben niet uw ervaringen met de aandoening
- Omgaan met eigen angst en onzekerheid
- Verantwoordelijkheid, beschermen, machteloosheid
- Openheid en veiligheid

Kinderen

Ouders

- Kindervragen kunnen confronterend zijn
- Serieus nemen en normaliseren
- Volg je kind bij het geven van informatie
- Doe het samen / als gezin: openheid
- Voorleven in 'leven met onvolmaaktheid'

Kinderen

Basisschoolleeftijd

- Een erfelijke aanleg is er al als je geboren wordt
- Kinderen zien zichzelf snel als oorzaak van narigheid
- Verwerken / reageren is meestal zichtbaar door gedrag = normaal
- Uitzicht / hoop is nodig voor de ontwikkelingsgang

Kinderen

Jongeren en jongvolwassenen

- Ontwikkelingsgang gaat vóór aandoening
- Zelf info laten verzamelen
(websites: erfelijkehartziekten.nl, YoungHaertz.nl, erfelijkheid.nl)
- Loslaten en vasthouden
- Belangrijke anderen

Kinderen

- ‘Goed genoeg’ is ook al goed
- Leven met onzekerheid: wie is je kind nog meer?
- Maak samen grote stappen tot kleine en op korte termijn haalbare
- Openheid in het gezin
- Hoop

Tot slot.....

- Een erfelijke aanleg is er al als je geboren wordt
- Verwerken / reageren is normaal en doe je samen; gun jezelf tijd hiervoor
- Maak in moeilijke perioden grote stappen tot kleine en op korte termijn haalbare
- ‘Weten’ van aanleg en (preventieve) behandeling geeft kans op gezondere toekomst